

FLY - I N

Financial Literacy for Young Women

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Модул 2 : Кредит

Запомнете – Договор на групата

- Почитувајте ја приватноста на другите ;
- Не осудувајте ;
- Бидете трпеливи кога другите говорат ;
- Почитувајте ги туѓите мислења;
- Работете согласно распоредот;
- Обидете се да ги разберете културните и професионалните разлики .
- Секој има право да биде сослушан ;
- Забавувајте се и уживајте во курсот ;
- Правете грешки ;
- Бидете почитувани ;
- Споделувајте идеи ;
- Бидете активни ;
- Бидете позитивни и креативни !

Цели на курсот

- Да разберете што претставува кредит ;
- Кои се основните (четири) видови кредит ;
- Преглед на кредитен извештај и кредитно бодување ;
- Позитивни и негативни страни од употребата на кредит .

Кредит – вовед

- Што е кредит ?
 - Кога за прв пат ќе отворите ваша индивидуална кредитна линија , кредитна картичка или студентски заем вие ја започнувате вашата кредитна историја .
- Употреба на кредитите :
 - Кредитот може да биде ефикасна финансиска алатка доколку се користи разумно .
 - Безготовинските плаќања се пат кон иднината !

Основни форми на кредит

1. Ревољвинг (обновливи) кредити

- Дозволува позајмување пари до одреден износ ;
- Институцијата која позајмува поставува кредитен лимит кој не смее да биде надминат ;
- Каматата се пресметува на позајмениот износ ;
- Најчесто употребуван кредит од кредитни картички како Виза , Мастеркард итн ;
- Не е обезбеден со колатаерал .

2. Кредитни картички

- Главната разлика помеѓу кредитна и дебитна картичка е тоа што дебитната картичка го содржи тековното салдо , кредитната картичка се исплаќа секој месец .
- Доколку искористениот износ не се исплати на време , предвидени се казнени камати .

3. Наменски потрошувачки кредити

- Го вклучуваат позајмениот износ , месечните рати и времето до кога треба да е исплатен кредитот .
- Каматата е однапред пресметана и е вклучена во месечните рати .
- Најчести облици : станбени , автомобилски и студентски кредити.

4. Ненаменски потрошувачки кредити (кредити за услуги)

- Му дозволуваат на корисникот да плати за одредена услуга , членство подоцна .
- Плаќањето доспева месецот по искористената услуга , а за задоцнување следуваат казнени камати и провизии .
- Континуирано неплаќање ќе биде пријавено на кредитното биро .
- Најчести примери : плаќање сметки за стуја , вода , гас итн .

Каматни стапки

- Каматата е цена на позајмените пари .
- Заемодавачите наплатуваат одреден процент од просечното дневно салдо на вашата сметка, што се нарекува каматна стапка .
- Оваа каматна стапка се применува на вашето неподмирено салдо на месечна основа .
- Кредитните картички може да имаат различни каматни стапки за различни активности , бидете сигурни дека добро сте го прочитале договорот !
- Најчести трошоци : за годишно одржување на сметка , задоцнети плаќања , надминување на лимити итн .
- **Кредитен лимит** - е максималното салдо што можете да го имате на вашата кредитна картичка. Тоа го одредува вашиот заемодавач, врз основа на вашата кредитна историја и приход.

Кредитни оценки VS. Кредитен извештај

- Кога аплицирате за кредитна картичка, станбен кредит итн. , две работи им помагаат на потенцијалните заемодавачи да ја проценат веројатноста дека ќе ја исплатите позајмената сума се **вашите кредитни оценки и кредитни извештаи.**
- Вашите кредитни извештаи содржат детални информации за вашето минато користење на кредитот. Тие податоци потоа се пресметуваат во едноставен број што ја претставува вашата кредитна способност - кредитна оценка .
- Добрите кредитни оценки се клучни за пристап до финансиски производи.

Кредитна оцена

- Кредитната оцена ја користат заемодавателите за да проценат колку некој клиент е ризичен .
- Најважните фактори што треба да се земат предвид при управувањето со вашиот кредитен рејтинг вклучуваат:
 - Вашата историја на отплата и дали имате знаци за доцнење или неисполнување на плаќањето;
 - Колку пари должите во споредба со вашите кредитни лимити, наречени коефициент на користење на кредитот;
 - Колку често сте аплицирале за кредит неодамна, наречени „тешки прашања“ итн.
- **FICO резултат** - Една од најчесто користените формули за кредитно бодување е FICO резултатот на Fair Isaac, кој се движи од 300 (ниско) до 850 (високо). Колку е поголема вашата оцена, толку е поголема веројатноста да добиете одобрение за нов кредит или да ви понудат пониска каматна стапка. Многу фактори од вашата кредитна историја се користат за пресметување на вашиот FICO резултат.

Кредитен извештај

- Вашите кредитни извештаи даваат сеопфатна листа на вашите кредитни линии и историја на плаќање, но тие **не** го содржат вашиот кредитен резултат.
- Извештаите честопати се прикажуваат на многу страници, бидејќи детално ги прикажуваат вашите сметки и колку внимателно сте ги исплатиле неподмирениите салда.
- Негативни информации (банкрот итн.) се содржат во кредитните извештаи .
- Важно е да се воспостави кредитна историја бидејќи кредитните извештаи може да се користат за да се одреди подобноста на апликантите за заеми, кредитни картички, изнајмување, полиси за осигурување и работни места.

Добар кредит VS. Лош кредит

- Да се има добар кредит значи дека редовно плаќате навреме, на секоја од вашите сметки, додека вашето салдо не се исплати целосно.
- Лошиот кредит значи дека сте имале тешко време да издржите до крајот на зделката, можеби не сте ги платиле целосно минималните плаќања или не сте извршиле исплати навреме.
- **Дали користењето на кредит е добра работа ?**
- Кредитот е нешто што секој го користи. Секогаш кога користите телефон или палите светло , клима уред користите кредит исто како и секогаш кога користите кредитна картичка или земате заем.

Позитивни и негативни страни на кредитите

- Кредитот претставува договор за примање стоки, услуги или пари сега и плаќање за нив во иднина.
- Само вие може да одлучите како ќе ги користите своите пари и дали ќе земете кредит .
- Одлуките треба да ги носите врз основа на тоа дали може да ги вршите исплатите , а не што сакате да купите во моментот .
- Како помош при носење на одлука дали да земете кредит , воочете ги позитивните и негативните страни од користење на кредити.

Предности на кредитите

- Погодност ;
- Користење туѓи пари ;
- Потреба при итни случаи ;
- Користете нешто додека плаќате за тоа ;
- Купете нешто што не можете да си го дозволите во моментот ;
- Може да добие подобра услуга за нешто купено на кредит ;
- Искористете ги предностите од продажбата;
- Воспоставете кредитна историја .

Негативни страни на кредитите

- Кредитот чини пари;
- Може да стане навика за прекумерно трошење ;
- Прекумерно користење на кредит може да доведе до лош кредитен рејтинг ;
- Се намалува идна куповна моќ;
- Се плаќаат дополнителни трошоци;
- Компаративно купување може да биде обесхрабрено .

Ви благодариме за присуството !